

«ЕКОЛОГІЯ В ТВАРИНИЦТВІ»

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва Освітньо-професійна програма «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Трудовістю	Кількість кредитів ЄКТС –3 Загальна кількість годин – 90, із яких: лекцій –16 год., практичних занять – 14 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут агротехнологій, селекції та екології Кафедра екології, збалансованого природокористування та захисту довкілля
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: Марина ГАЛИЦЬКА, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Контакти: ауд. 43 (навчальний корпус № 1) e-mail: maryna.galytska@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/galytska-maryna-anatoliyivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	Розвинути практичні навички з оцінки впливу об'єктів господарської діяльності на навколишнє середовище; сформулювати розуміння механізму впливу людської діяльності на стан довкілля і зворотна дія, аналіз основних джерел впливу на оточуюче природне середовище та першочергових вимог щодо його збереження, закладання в майбутніх спеціалістів основ екологічної культури.
Компетентності	<i>Інтегральні:</i> <i>ІК 1.</i> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з технології виробництва і переробки продукції тваринництва або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів зооінженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. <i>Загальні:</i> <i>ЗК 8.</i> Прагнення до збереження навколишнього середовища <i>Фахові:</i> <i>ФК 13.</i> Здатність використовувати спеціальні знання для проведення санітарно-гігієнічних і профілактичних заходів на фермах та інших об'єктах із виробництва і переробки продукції тваринництва
Програмні результати навчання	<i>ПРН 6.</i> Впливати на дотримання вимог щодо збереження навколишнього середовища..
Методи навчання	Словесні (лекція, розповідь-пояснення, бесіда), наочні (ілюстрування), практичні (робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування), методи самостійної роботи вдома (завдання самостійної роботи), комп'ютерні і мультимедійні методи (дистанційне навчання)

<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Сільське господарство як джерело забруднення навколишнього середовища.</p> <p>Тема 2. Розвиток інтенсивного тваринництва в Україні та екологічне регулювання.</p> <p>Тема 3. Проблема утилізації відходів сільського господарства. Основи мікробіологічної трансформації природних органічних субстратів.</p> <p>Тема 4. Санітарно-екологічний захист тваринницького комплексу. Тваринний організм і фактори навколишнього середовища.</p> <p>Тема 5. Накопичення та утилізація відходів тваринництва.</p> <p>Тема 6. Біоконверсія органічних продуктів, отримання цільових продуктів та їх використання.</p> <p>Тема 7. Сучасні технології переробки відходів тваринництва. Мікробіологічні способи утилізації відходів. Термічні та біологічні методи знешкодження</p> <p>Тема 8. Вимоги до розташування та організації виробничої території.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового контролю результатів навчання.</p> <p>Формами <u>поточного контролю</u> знань здобувачів вищої освіти є:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ виконання вправ на практичних заняттях, ✓ тестування ✓ виконання завдань самостійної роботи. <p>Форма <u>семестрового контролю</u>: <i>залік</i>.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>Відвідування занять навчальної дисципліни є обов'язковим. Викладач індивідуально зі здобувачем вищої освіти визначає необхідність і форми відпрацювання пропущених занять. Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Під час вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, що передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Існує можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перерахування результатів такого навчання відбувається з використанням Європейської кредитно-трансферної системи.</p> <p>Набуття програмних результатів навчальної дисципліни можливе і після успішного закінчення навчання у неформальній та інформальній освіті (різноманітні навчальні платформи). Визнання та перерахування результатів такого навчання відбувається за наявності документального підтвердження (зокрема сертифікату)</p> <p>Після завершення вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування в АСУ ПДАУ з метою покращення викладання даної дисципліни.</p>

<p>Передумови для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Хімія, Анатомія і фізіологія сільськогосподарських тварин, Біоетика і біобезпека, Гігієна сільськогосподарських тварин, Біохімія.</p>
<p>Рекомендовані джерела інформації</p>	<p style="text-align: center;">Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Березівський П.С. Організація виробництва в аграрних формуваннях: навчальний посібник К.: Центр навчальної літератури, 2015. – 560 с.. 2. Порядок організації і проведення енергетичних обстежень бюджетних установ, організацій і казенних підприємств. Наказ Державного комітету України по енергозбереженню від 15 вересня 1999 р. № 78. 3. Порядок визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режим ведення господарської діяльності в них. Підзаконний акт до ст. 87. Водного кодексу України, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 8 травня 1996 р. № 486. 4. Охорона природи. Поводження з відходами. Виявлення відходів і подання інформаційних даних про відходи. Загальні вимоги: ДСТУ 3911-99. 5. Рідей Н. М. Екологічна оцінка агробіоценозів: теорія, методика, практика / Н. М. Рідей, В. П. Строкаль, Ю. В. Рибалко. – Херсон: Видавництво Олді-плюс, 2021. – 568 с. Суцільний ґрунтово-агрохімічний моніторинг сільськогосподарських угідь України: методика. [Чинний з 1994.07.07.] – К., 2014. – 162 с. (Керівний нормативний документ). 6. Система стандартів в галузі охорони природи і поліпшення використання природних ресурсів. Екологічний паспорт рекреаційних установ. Основні положення: ГОСТ І7.0.0.04-90 (спеціалізований ГОСТ). 7. Таргоня В.С. Визначення обсягів виходу вторинної сировини тваринництва, придатної для виробництва біогазу» Методичні вказівки до проведення лабораторних занять з дисципліни «Технології виробництва і переробки сировини для біоенергетики». [Текст]. Частина 1. / В.С. Таргоня, В.В. Оверченко, Б.В. Щербак - Київ: НУБіП, 2014. – 11 с. 8. Писаренко В. М., Писаренко П. В., Перебийник В. І. та ін. Агроекологія: теорія та практикум: навчальний посібник. Полтава: «Інтер Графіка», 2003. 320 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дусановський С.Л. Удосконалення економічного механізму господарювання в галузях АПК / С.Л. Дусановський. – Тернопіль: ТАНГ, Видавництво «Економічна думка», 2019. – 150 с.. 2. Юрчишин В.В. Ефективність як вирішальний економічний критерій Економіка АПК. – 2018. – № 12. – С. 143-145. 3. Сільське господарство Тернопільської області у 2021 р.: [статистичний збірник]. – Тернопіль: Головне управління статистики у Тернопільській області, 2021. – 215 с. 4. ВБН Д.1.1-33-3.1-07-2003 Порядок визначення вартості ремонту водогосподарських і природоохоронних об'єктів і споруд. 5. Основи екології та охорона навколишнього природного середовища. Навчальний посібник. За ред. Джигиря В. С. - Львів, 2023, 238 с. 6. НКРЕ, Постанова від 31.07.2014 №1072 «Про встановлення «зелених тарифів» на електричну енергію» 7. За розрахунками БАУ. Аналітична записка №9 Сучасний стан та перспективи розвитку біоенергетики в Україні. 2014. 8. Положення про порядок ведення інвентаризації і паспортизації загальнодержавних та міжгосподарських меліоративних систем від 26.12.2021 р. №283. 9. Шевчук В.Я. і др. Екологічне управління. - Київ: Либідь 2021, 429 с.

Інформаційні ресурси:

1. https://menr.gov.ua/files/docs/draft_NAS_FEB2015.pdf.
2. http://env-approx.org/images/documents/156/NVZ_delineation.pdf
3. <http://env-approx.org/images/documents/156/Codex.pdf>
4. Методика розрахунку викидів забруднюючих речовин та парникових газів у повітря від транспортних засобів №452, за кількістю використаного палива, затверджена 13.11.2008 року. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.uazakon.com/documents/date_3a/pg_gmcуwc/index.htm
5. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.1991р. №1264-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
6. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017р. №2059- VIII. <http://rada.gov.ua/>
7. Закон України „Про регулювання містобудівної діяльності” від 17.02.2011р. №3038-УІ. <http://rada.gov.ua/>
8. Закон України "Про основи містобудування" від 16.11.1992р. № 2780-ХІІ <http://rada.gov.ua/>
9. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991р. №1560-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
10. Закон України "Про забезпечення санітарного й епідемічного благополуччя населення" від 24.02.1994р. № 4004-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
11. Закон України "Про місцеві Ради і місцеве самоврядування" від 14.07.2015р. №595-УІІІ. <http://rada.gov.ua/>
12. Закон України "Про охорону атмосферного повітря" 16.10.1992р. №2707- ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
13. Земельний кодекс України. 25.10.2001р. №2768-ІІІ. <http://rada.gov.ua/>
14. Водний кодекс України від 6.06.1995р. №213/95-ВР. <http://rada.gov.ua/>
15. Лісовий кодекс від 21.01.1994р. №3852-ХІІ. <http://rada.gov.ua/>
16. Кодекс України про надра 27.11.1994р. №1025-ІУ/ <http://rada.gov.ua/>
17. Постанова КМУ від 28.08.2013р. №808 «Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку». <http://rada.gov.ua/>
18. <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-legalcontext.htm>

Рік введення

2023